

★ GOUDA ★
★ 750 ★
★ 1272 - 2022 ★

Geef
Gouda
door!

Jaarstukken 2023

3.8 Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Waar staat het programma voor?

In de zeven programma's van deze jaarstukken zijn de specifieke lasten en baten per programma opgenomen. Daarnaast heeft de gemeente ook lasten en baten die niet aan een programma zijn toe te rekenen. Het betreft de inkomsten uit het gemeentefonds en de algemene belastingen maar ook de financiering/treasury, de post voor onvoorziene uitgaven en de vennootschapsbelasting. Deze posten komen aan de orde in dit onderdeel van de jaarstukken Financiering en Algemene dekkingsmiddelen.

3.8.1 Inleiding

Algemene dekkingsmiddelen zijn gelden die geen vooraf bepaald bestedingsdoel hebben. Voorbeelden zijn de uitkering uit het gemeentefonds en de opbrengsten van gemeentelijke belastingen (OZB, precariobelasting et cetera) en de treasury. Binnen de algemene dekkingsmiddelen wordt geen directe koppeling gelegd tussen middelen en doelstellingen. Daarom bevat dit onderdeel van de jaarstukken geen overzicht met indicatoren.

De volgende algemene dekkingsmiddelen worden onderscheiden:

- Financiering/treasury;
- Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is;
- De uitkering uit het gemeentefonds;
- Overige baten en lasten.

3.8.2 Toelichting op financiering

Treasury

Dit taakveld betreft de activiteiten van de gemeente voor de treasuryfunctie en voor het beheer van deelnemingen. Op dit taakveld verantwoordt het college de rentelasten voor aangetrokken gelden, de rentebaten van de uitzettingen, de ontvangsten uit doorbelaste omslagrente, de ontvangsten op aan derden verstrekte leningen, garantiepremies op verstrekte borgstellingen en de ontvangen dividenden uit deelnemingen.

In de paragraaf Financiering wordt uitgebreid ingegaan op de ontwikkelingen met betrekking tot de treasury.

Op grond van het besluit BBV wordt in dit 'programma' specifiek ingegaan op het saldo van de financieringsfunctie en op de dividenden.

Saldo financieringsfunctie

Het saldo van de financieringsfunctie bestaat uit de ontvangen rente over de uitzettingen, alsmede de betaalde rentelasten over de aangegane leningen en over de aangetrokken middelen in rekening-courant.

Saldo financieringsfunctie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2023 (basis)	Begroting 2023 (na wijzigingen)	Rekening 2023	Vershil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen	
Lasten		-2.279	-1.984	-1.628	-356
Baten		-75	-75	-137	62
Saldo van baten en lasten		-2.354	-2.060	-1.765	-294

Toelichting op de tabel

Het werkelijk saldo van de financieringsfunctie wijkt ten opzichte van de begroting na wijziging per saldo af met € 294.000 nadelig.

Oorzaken:

- Hogere rentebaten van € 62.000 als gevolg van stijgende rente
- Lagere doorbelasting van rente aan producten investeringen en grondexploitaties € 253.000
- Hogere rente kosten op kasgeldleningen van € 99.000
- Overige verschillen, per saldo nadelig € 4.000.

Dividenden

De dividendinkomsten van de gemeente Gouda komen uit het aandelenbezit in de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Oasen en Cyclus keren geen dividend uit.

Dividend (bedragen * € 1.000)	Begroting 2023 (basis)	Begroting 2023 (na wijzigingen)	Rekening 2023	Vershil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen	
Lasten		0	0	0	0
Baten		-125	-206	-206	0
Saldo van baten en lasten		-125	-206	-206	0

Toelichting op de tabel

Het werkelijke saldo van de ontvangen dividenden wijkt ten opzichte van de begroting na wijziging per saldo niet af.

3.8.3 Toelichting op overige algemene dekkingsmiddelen

De overige onderdelen van de algemene dekkingsmiddelen worden als volgt toegelicht.

3.8.3.1 Lokale heffingen

In de gemeentewet is aangegeven welke belasting mag worden geheven. De gemeente bepaalt zelf hoe dat gebeurt. De gemeenteraad stelt de hoogte van tarieven van gemeentelijke belastingen vast. Een deel van de belastinginkomsten heeft een bestemming, zoals de riool- en afvalstoffenheffing. Deze inkomsten worden in de betreffende programma's verantwoord. Verder zijn er belastingen die worden gebruikt als algemene dekking voor uitgaven in de verschillende programma's. Deze paragraaf gaat over de belastingen met algemene dekking.

Onroerende zaakbelasting (woningen en niet-woningen)

De onroerende zaakbelasting (OZB) is een belasting die gemeenten mogen heffen over woningen en niet-woningen. De OZB maakt onderdeel uit van de groep lokale heffingen (rioolheffing, OZB, afvalstoffenheffing, leges, parkeeropbrengsten, precariobelasting, hondenbelasting en toeristenbelasting) en genereert voor de gemeente Gouda binnen de lokale heffingen de op één na hoogste belastingopbrengst. De OZB kan worden gesplitst in een eigenarenbelasting en een gebruikersbelasting. De aanslagen OZB worden berekend op basis van de waarde van de onroerende zaken. Deze waardering dient de gemeente uit te voeren op grond van de Wet WOZ.

Het tarief voor de heffing van de OZB wordt jaarlijks gewijzigd. De aanslag OZB wordt berekend naar een percentage van de waarde van de onroerende zaken, zoals die op de voet van de Wet WOZ wordt vastgesteld. Voor het jaar 2023 werden de onroerende zaken gewaardeerd naar waardepeildatum 1 januari 2022. In de paragraaf Lokale heffingen is een uitgebreide toelichting opgenomen.

De opbrengst van de OZB wordt verantwoord op de taakvelden 0.61 OZB woningen en 0.62 OZB niet-woningen. Aan de lastenkant van deze taakvelden staan de kosten voor het innen van de opgelegde belastingen, de zogenaamde perceptiekosten. Feitelijk zijn dit alle personele en materiële kosten die verband houden met de oplegging en inning van de belastingaanslagen, afhandeling bezwaarschriften en de kosten van de uitvoering van de Wet WOZ.

Parkeerbelastingen

Tot dit taakveld behoren de heffing en invordering van parkeerbelasting, de opbrengsten van parkeerfaciliteiten en de opbrengsten uit boetes. In Gouda zorgt met name het betaalde straatparkeren rondom de binnenstad voor jaarlijkse inkomsten. In de paragraaf Lokale heffingen is een toelichting opgenomen.

Overige belastingen

Tot dit taakveld behoren overige gemeentelijke belastingen, zoals de precariobelasting en de hondenbelasting. In de paragraaf Lokale heffingen is een toelichting opgenomen.

De opbrengst van de belastingen heeft ten opzichte van de begroting een positief resultaat (zie verder het financiële overzicht in dit hoofdstuk). Dit komt vooral door de hogere opbrengst van de parkeerbelasting.

De betalingsbereidheid van de parkeerders blijkt hoger te zijn dan was verwacht. Met name bij straatparkeren leidt de inzet van de scanauto tot een stijging van de parkeerinkomsten. Ook de opbrengst naheffingsaanslagen is gestegen door de inzet van de scanauto. Waarschijnlijk zijn meer mensen bereid om parkeerbelasting te betalen door de betere handhaving.

3.8.3.2 Uitkering uit het gemeentefonds

De uitkering uit het gemeentefonds is de grootste algemene inkomstenbron van de gemeente. De uitkering bestaat uit verschillende onderdelen die veelal zijn gebaseerd op objectieve maatstaven zoals bijvoorbeeld het aantal inwoners, huishoudens, bijstandsontvangers en woonruimten. In principe is de gehele uitkering vrij te besteden.

De decembercirculaire 2023 en enkele recente bijstellingen over voorgaande jaren konden niet meer worden verwerkt in een begrotingswijziging. Daardoor vallen de ontvangen middelen uiteindelijk ruim € 4 miljoen hoger uit dan geraamd bij de laatste begrotingswijziging.

3.8.3.3 Overige baten en lasten

Onderdeel van de overige baten en lasten is de post voor onvoorzien. Daarnaast zijn er andere (stel)posten. Tevens worden binnen dit onderdeel de loonkosten verantwoord voor bovenformatief personeel dat niet meer aan het werk is en de lasten en baten van gedetacheerd personeel.

Onvoorzien uitgaven

Wettelijk is bepaald dat in de programmabegroting een post voor onvoorzien uitgaven is opgenomen. Gebruik ervan is alleen onder voorwaarden toegestaan. In de oorspronkelijke programmabegroting 2023 was een bedrag van € 151.000 geraamd. De gemeenteraad heeft met de vaststelling van de 2e bestuursrapportage 2023 besloten tot aframing van de post onvoorzien naar nihil.

3.8.3.4 Vennootschapsbelasting (VPB)

De gemeente Gouda heeft een voorlopige inventarisatie van het financieel resultaat 2023 uitgevoerd, waarbij de gemeentelijke activiteiten zijn beoordeeld op VPB-plicht.

In totaal is van 40 clusters bepaald of ze door de ondernemerspoort komen voor de VPB en zo ja, wat het fiscaal resultaat is. Uit deze analyse blijkt dat in ieder geval de clusters Parkeergarage, Kermis, Straatparkeren en Bedrijfsafval door de ondernemerspoort gaan. Bovendien heeft de Belastingdienst aangegeven dat de concessie van reclameborden ook onder de VPB-plicht valt. De grexen moeten nog worden beoordeeld.

De optelsom van de clusterresultaten die door de ondernemerspoort gaan, gaat resulteren in een aangifte van € 822.500 bij de belastingdienst over 2023. Dit resulteert in een VPB-druk 2023 van ongeveer € 199.000.

- voor het Straatparkeren en de kermis kan een vrijstelling worden toegepast, waardoor geen VPB-druk ontstaat;
- voor de cluster Bedrijfsafval geldt geen vrijstelling en ontstaat een VPB-druk van ongeveer € 9.000;
- voor de cluster Parkeergarage geldt geen vrijstelling en ontstaat een VPB-druk van ongeveer € 68.000;
- voor de concessie reclameborden geldt geen vrijstelling en ontstaat een VPB-druk van ongeveer € 122.000.

De gemeente Gouda heeft van de Belastingdienst naheffingsaanslagen opgelegd gekregen voor de concessie reclameborden. Hiertegen is bezwaar aangetekend. Enkele gemeenten zijn een gerechtelijke procedure gestart inzake deze casus. De eerste uitspraken zijn in het voordeel van de Belastingdienst uitgevallen maar er is hoger beroep aangetekend door de gemeenten. De uitspraak daarvan kan nog wel jaren op zich laten wachten. Voor toekomstige aanslagen inzake de concessie reclameborden zal ook bezwaar worden aangetekend. De Belastingdienst heeft toegezegd dat de gemeente de lopende beroepsprocedures mag afwachten en geen aparte procedure hoeft te starten.

3.8.4 Wat heeft het gekost?

3.8.4.1 Overzicht exploitatie

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2023 (basis)	Begroting 2023 (na wijzigingen)	Rekening 2023	Vershil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Lasten	6.976	-528	-603	75
Baten	-218.564	-223.068	-228.491	5.424
Saldo van baten en lasten	-211.588	-223.596	-229.095	5.499
Toevoegingen aan reserves (lasten)	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-478	-848	-848	0
Gerealiseerd resultaat	-212.066	-224.444	-229.943	5.499

3.8.4.2 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit programma. Per taakveld is het saldo van lasten en baten weergegeven. Een positief bedrag (+) laat zien hoeveel geld dit taakveld de gemeente per saldo heeft gekost.

Taakvelden (bedragen * € 1.000)	Begroting 2023 (basis)	Begroting 2023 (na wijzigingen)	Rekening 2023	Vershil rekening t.o.v. begroting na wijziging
0.5 Treasury	-2.450	-2.237	-1.940	-298
0.61 OZB woningen	-8.697	-8.671	-9.091	420
0.62 OZB niet-woningen	-8.485	-8.460	-8.120	-341
0.63 Parkeerbelasting	-3.782	-3.737	-4.611	874
0.64 Belastingen overig	-451	-449	-511	62
0.7 Alg uitk en ov uitk gemeentefonds	-195.897	-200.594	-204.794	4.200
0.8 Overige baten en lasten	7.811	189	-214	403
0.9 Vennootschapsbelasting (VPB)	363	363	185	178
Totaal	-211.588	-223.596	-229.095	5.499

3.8.4.3 Verschillenverklaring exploitatie

Omschrijving (bedragen * € 1000)		
0.5 Treasury	297	N
Het nadeel op dit taakveld wordt voornamelijk veroorzaakt door een lagere doorbelasting van rente op de produkten investeringen en grondexploitaties.	253	N
Diverse kleine verschillen.	44	N
0.61 OZB woningen	421	V

Omschrijving (bedragen * € 1000)			
De hogere opbrengst wordt verklaard doordat er nog aanslagen voor oude jaren zijn opgelegd in 2023. Daarnaast blijkt de gemiddelde waardestijging van de woningen hoger te zijn dan geschat bij het vaststellen van de belastingtarieven.		405	V
Diverse kleine verschillen.		16	V
0.62 OZB niet-woningen		341	N
De lagere opbrengst OZB-eigendom niet-woningen wordt voornamelijk verklaard doordat de gemiddelde waardestijging van niet-woningen lager blijkt te zijn dan waar bij het vaststellen van de belastingtarieven vanuit is gegaan. Daarnaast moeten er nog aanslagen worden opgelegd omdat een aantal niet-woningen nog niet van een WOZ-waarde is voorzien.		341	N
0.63 Parkeerbelasting		874	V
Parkeren in Gouda: de betalingsbereidheid van parkeerders blijkt hoger te geweest zijn dan verwacht. De inzet van de scanauto leidt tot een stijging van zowel de reguliere parkeerinkomsten bij met name straatparkeren als ook de inkomsten uit naheffingsaanslagen.		874	V
0.64 Belastingen overig		62	V
Het voordeel op belasting overig wordt voornamelijk verklaard doordat er na de weggevallen inkomsten in 2020 en 2021 van de precario voor terrassen in verband met corona, de aanslagen in 2023 weer opgelegd zijn. In de begroting zelf is hiermee geen rekening gehouden. Ten opzichte van de begroting is zodoende een positief verschil ontstaan.		62	V
0.7 Alg uitk en ov uitk gemeentefonds		4.200	V
De decembercirculaire gemeentefonds 2023 heeft geleid tot € 4,0 miljoen extra baten. Het college heeft de raad daarover geïnformeerd bij memo van 30 januari 2024. Diverse nacalculaties van het Rijk over 2020-2022 hebben per saldo geleid tot € 0,2 miljoen aanvullende baten. Van de ontvangen middelen dient € 3,8 miljoen ter dekking van uitgaven voor de energietoelage aan mensen met een laag inkomen (zie programma 4). € 0,3 miljoen is bestemd voor de invoering van de Omgevingswet. Aan de raad wordt voorgesteld dit bedrag vanuit de resultaatbestemming toe te voegen aan de gelijknamige bestemmingsreserve. Daarnaast wordt aan de raad voorgesteld om € 9.000 vanuit de resultaatbestemming toe te voegen aan de Reserve Programma vluchtelingenopvang.		4.200	V
0.8 Overige baten en lasten		403	V
De organisatie moet soms kosten maken voor organisatieontwikkeling. Ter dekking van deze kosten heeft de raad de Reserve Organisatieontwikkeling in het leven geroepen. Hierop kan een beroep worden gedaan als het gaat om incidentele (re)organisatiekosten die niet uit reguliere budgetten kunnen worden betaald. Voor 2023 zijn minder kosten gemaakt dan vanuit de reserve als onttrekking begroot is. Veel kon binnen bestaande budgetten worden opgelost. Hierdoor is in 2023 een beperkt beroep gedaan op de Reserve Organisatieontwikkeling en kan de reserve worden aangewend voor wanneer dat meer nodig is. De kosten die gedekt mogen worden uit de Reserve staan ook op taakveld 0.4.		232	V
De afwikkeling over de jaren 2021 en 2022 met betrekking tot de BTW en het BTW-compensatiefonds heeft per saldo geleid tot een financiële meevaller.		123	V
Diverse kleine verschillen.		48	V
0.9 Venootschapsbelasting (VpB)		178	V
Op grond van de meest actuele inzichten blijkt het geraamde bedrag voor dit taakveld aan de hoge kant te zijn geweest. Dat verklaart in belangrijke mate het voordelige resultaat op realisatiebasis.		178	V
3.8.4.4 Verschillenverklaring reserves			
Omschrijving (bedragen * € 1000)		Verschil	V/N
Geen toe te lichten mutaties op reserves onder dit programma			
Totaal		0	V
3.8.5 Verbonden partijen			
Verbonden partijen	Doel		
Belastingsamenwerking Gouwe Rijnland	De BSGR verzorgt de heffing en de invordering van de onroerendezaakbelastingen, hondenbelasting en de precariobelasting als algemeen dekkingsmiddel.		
NV Bank Nederlandse Gemeenten	De BNG draagt met gespecialiseerde financiële dienstverlening bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.		
Oasen NV	Oasen voorziet op een efficiënte, effectieve en duurzame wijze de aangesloten gemeenten van drinkwater.		
Cyclus N.V.	Cyclus NV voert taken uit op het gebied van Afvalbeheer (onder meer inzameling en verwerking), Reiniging en Gladheidsbestrijding.		